

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-LEI

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. OERMAN, G. MEITANI,

N. POLIZU-MICSUNESTI, G. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRĂDEA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Confratele nostru „Palatul Justiției”, luând o simplă dorință drept realitate, a publicat că societatea anonimă „Curierul Judiciar” ar fi cumpărat „Dreptul”. Confratele a fost indus în eroare, de oarece nu a avut loc nici o vânzare.

M. Valerianu.—O explicație asupra incidentului dela Trib. Ilfov, Secția II. Com.

Jurisprudența Română.—Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.—Inchiriere.—Legea din 14 Aprilie 1922.—Caracter de ordine publică.—Efect retroactiv.—Imobile aparținând la instituții de binefacere.—Oficii de închiriere. (I. Ionescu cu Eforia Spitalelor Civile).

Oficii de închiriere.—Imobile aparținând instituțiilor de binefacere.—Contracte anterioare legii din 14 Octombrie 1922. (I. Ionescu cu Eforia Spitalelor Civile).

Secția III.—Camera arbitrală.—Uzuri comerciale.—Caracter contractual. (Gh. Frangopol cu Soc. Dunărea).

Curtea de Apel din Craiova, Secția I.—Împărțea prin atribuțiune.—Când poate fi ordonată. (Virginia Sărățeanu cu Moștenitorii Gâncea).

C. Romano.—Blogul funebru lui I. Hagiescu-Mirîște.

Incidentul dela Trib. Ilfov, secția II Com.

D-l avocat M. Valerian ne trimite următoarea scrisoare asupra acestui incident la care s'a făcut aluzie în articolul d-lui consilier I. Manu din numărul trecut.

Domnule Director,

În articolul „Greva avocaților”, publicat de d-l consilier Manu în revista „Dreptul”, citește următorul pasagiu:

„Ce trebuie să înțelegem prin turburător? Acel „ori care ar fi” care întrerupe cu persistență, sau ia cuvântul înainte de a i se da, *ba chiar, ca la Trib. Ilfov secț. II com., încearcă să-l ia deși ti se refuză*”.

De oarece avocatul dela secț. II com., sunt eu, cred de datoria mea a ruga pe d. Manu,—fără că prin aceasta să voesc a repune în discuțiune un incident definitiv închis să creadă că a fost greșit informat asupra celor întâmplate acolo, căci eu nici

n'am luat cuvântul fără să mi se dea, nici n'am încercat să-l iau deși mi s'a refuzat.

Eu n'am făcut de cât să rog pe președinte să-mi dea cuvântul, pentru a apăra un nenorocit care în urmă a și fost achitat,—iar la repetata mea rugămintă făcută în termenii cei mai cuviincioși, s'a întâmplat acel regretabil incident, închis în urmă în modul cunoscut.

Când d-l Manu a dat deci explicația cuvântului «turburător», nu putea să invoace ca pildă cele întâmplate la trib. com. secția II, pentru că avocatul care roagă pe președinte, în forma cea mai reverențioasă posibilă, să-i dea cuvântul, nu-și face decât datoria, exercitând un drept, și deci nu poate fi un «turburător».

Vă rog, d-le Director, să binevoști a publica acest răspuns în revista D-v. și a primi asigurarea înaltei mele considerațiuni.

București, 6 Martie 1922

M. Valerianu

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secțiunea I

Audiența dela 29 Septembrie 1922

Președinția D-lui V. Bossy, consilier

Ion Ionescu cu Eforia Spitalelor civile și alții

INCHIRIERE.—IMOBILE APARTINÂND INSTITUȚIILOR DE BINEFACERE.—INCHIRIEREA LOR PRIN OFICIU.—EXISTENȚA UNUI CONTRACT ANTERIOR LEGEI.—VALIDITATEA LUI.—ART. 1 DIN LEGEA OFICILOR DE INCHIRIERE.—ART. 1 AL. 8 DIN LEGEA CERȘILOR DE LA 14 APRILIE 1922.

Dacă legea din 14 Aprilie 1922 dispune că imobilele instituțiilor de binefacere controlate de Stat au a fi închiriate numai prin oficiile de închiriere, această dispozițiune se aplică numai la imobilele aflate libere, iar nu și la acelea a căror folosință a fost acordată de proprietar,

printr'un contract de închiriere anterior, unei alte persoane, în care caz beneficiarul acestei folosințe, cât timp contractul său nu a fost desființat, are dreptul a pretinde executarea contractului.

No. 907. — Admis recursul făcut de Ion Ionescu în contra hotărârei Tribunalului Ilfov S... în proces cu Eforia Spitalelor civile, H. Bernstein și A. Aronovici.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier V. Bossy. S'au ascultat D-nii avocați Gh. M. Dumitrescu pentru recurent Al. Cerban și Jean Vasilescu pentru intimatți.

Curtea deliberând,

Asupra motivului II de casare astfel formulat:

«Violarea art. I din legea oficiilor de închiriere: omisiune esențială. — Prin acela că numai prin violarea acestui articol oficiul de închiriere și apoi Tribunalul au considerat liberă prăvălia în discuțiune.

«Intr'adevăr, fiind necontestat în fapt că subsemnatul aveam un contract de locațiune anterior și cu dată certă, a cărui executare se găsea numai suspendată prin efectul prelungirii vechiului contract al actualilor chiriași, este evident în drept că imobilul nu se găsea liber, ci era grevat de acel contract anterior, care urma să-si aibă aplicațiunea din moment ce cauza suspendării lui încetase, iar drepturile și obligațiunile rezultând dintr'ansul nu erau desființate nici de părți nici de lege.

«Tribunalul, pe lângă că nesocotește sus-citatul text de lege, în felul cum soluționează pricina, dar săvârșeste în același timp și o omisiune esențială pentru că nu discută toate aceste mijloace de apărare invocate înaintea sa și necercetate de oficiul de închiriere, afirmă doar că nu asi fi invocat nici un motiv legal în susținerea apelului, pe când din concluziunile scrise și afate la dosar se vede motivele ce au invocat și în fapt și în drept mai ales și pe care Tribunalul nu le discută, deși în sentința sa arată că le-a avut în vedere».

Având în vedere sentința supusă recursului din care rezultă că, intimatții H. Bernstein și A. Aronovici, ținând cu chirie o prăvălie din imobilul din Bulevardul Elisabeta, aparținând intimatului Eforia Spitalelor civile, și locațiunea lor ne mai fiind prelungită prin legea din Aprilie 1922 — au cerut oficiului I de închiriere din București, ca să li se atribue mai departe cu chirie acea prăvălie, pe motivul că sunt încă din 1912 chiriași ei, și ca atare au dreptul de a fi preferați în conformitate cu dispozițiunile din legea oficiului de închiriere, după normele căreia urmează, potrivit art. I al. 8 din legea dela Aprilie 1922, să se facă noile închirieri ale imobilelor aparținând instituțiilor de binefacere controlate de Stat, cum este Eforia Spitalelor Civile.

Că, la acea cerere a intervenit înaintea oficiului și recurentul de astăzi Ion Ionescu, susținând că, dânsul fiind beneficiarul unui contract de locațiune asupra acelui imobil, încheiat cu Eforia în Septembrie 1919, a cărui punere în lucrare a fost suspendată până la 23 Aprilie 1922, pe temeiul decretului-lege No. 1420/920, dar care contract de la acea dată are efect legal — prăvălia în discuțiune nu poate fi atribuită petiționarilor Bernstein și Aronovici, folosința ei nefiind liberă.

Că, oficiul de închiriere, prin deciziunea No. 112/922, a admis cererea făcută de vechii chiriași și a respins

intervenția recurentului, motivând că, indiferent de existența contractului de care acesta din urmă se prevalează, art. 4 din regulamentul legii oficiilor de închiriere dă preferință în atribuirea imobilelor destinate comerțului, vechilor lor chiriași.

Că, recurentul atacând cu apel înaintea Tribunalului această deciziune, prin concluziunile scrise, depuse la dosar și la care tribunalul se referă în sentința sa, invoacă în apărare că dânsul fiind beneficiarul unui contract de închiriere în regulă, încheiat anterior punerii în aplicare a legii oficiilor de închiriere și nerezilțat, prăvălia în discuțiune nu poate fi atribuită vechilor chiriași, ci trebuia să i se recunoască lui dreptul de folosință asupra ei; că, deși acest motiv de apărare în fond, pe larg dezvoltat în concluziunile scrise depuse la tribunal și pe care oficiul de închiriere l-a înlăturat fără a-l discuta, întrucât acea instanță nu se ocupă de cât de cercetarea dispozițiunilor din legea și regulamentul oficiilor de închiriere, n'a fost cercetat nici de tribunal, care motivează soluțiunea sa, adoptând faptele și motivele deciziunii oficiului de închiriere și pe consideratiunea că Ionescu nu ar fi adus în susținerea apelului său nici-un motiv legal.

Considerând că, omisiunea tribunalului de a discuta arătatul mijloc de apărare, invocat înaintea sa de recurent, este esențială, de oare-ce dacă legea din Aprilie 1922 dispune că, imobilele instituțiilor de binefacere controlate de Stat au a fi închiriate numai prin oficiile de închiriere, această dispozițiune se aplică numai la imobilele aflate libere, iar nu și la acelea a căror folosință a fost acordată de proprietar printr'un contract de închiriere anterior unei alte persoane, caz în care beneficiarul acestei folosințe, cât timp contractul său nu a fost desființat, are dreptul a pretinde executarea contractului său independent de modul în care legea din Aprilie 1922 reglementează închirierea arătatelor imobile pentru viitor.

Că, din acest punct de vedere, motivul de casare fiind fundat, recursul are a fi admis, fără a se mai discuta celelalte motive de casare, cercetarea lor fiind inutilă.

Pentru aceste motive, casează.

Secția I

Audiența de la 29 Septembrie 1922

Președenția D-lui V. Bossy, consilier

Ion Ionescu cu Eforia Spitalelor civile

INCHIRIERE. — LEGEA DIN 14 APRILIE 1922. — CARACTERUL EI DE LEGE DE ORDINE PUBLICĂ. — PUTEREA RETROACTIVĂ A DISPOZIȚIUNILOR ACESTEI LEGI.

INCHIRIERE. — IMOBILE APARTINÂND INSTITUȚIILOR DE BINEFACERE. — INCHIRIEREA LOR PRIN OFICIU. — EXISTENȚA UNUI CONTRACT ANTERIOR LEGEI. — VALIDITATEA LUI. — ART. 1 AL. 8 DIN LEGEA DE LA 14 APRILIE 1922

1. Legea chiriilor dela 14 Aprilie 1922 fiind o lege de ordine publică, dispozițiile ei au efect retroactiv, ast-fel că sub imperiul acestei legiuiri nu se mai poate obține rezilierea unui contract de locațiune pentru cauze de reziliere speciale, prevăzute în alte legi, odată ce noua lege nu conține o dispoziție analoagă și aceasta și în cazul când rezilierea a fost cerută sub imperiul vechei legi.

2. Dispozițiunile art. 1 al. 8 din legea închirierilor dela 14 Aprilie 1922 potrivit cărora închirierea imobilelor aparținând instituțiilor de binefacere controlate de Stat nu se poate face decât prin oficiile de închiriere, se raportă numai la cazul când imobilul este liber, când adică nimeni nu are un titlu legal de folosință asupra lui, cum ar fi existența unui contract de închiriere încheiat anterior acestei legi și care contract nu a fost desființat pe temeiul vreunei dispozițiuni din legile anterioare sau prin convențiunea părților.

No. 908. — Admis recursul făcut de Ion Ionescu în contra deciziei cu No. 186/922 a Curții de Apel s. II de vacanță în proces cu Eforia Spitalelor civile.

S'a citit raportul făcut în cauză de D-l cosilier V. Bossy.

Sau ascultat D-ii avocați Gh. M. Dumitrescu pentru recurent și Al. Cerban și Leon Vasilescu pentru intimată.

Curtea deliberând,

Asupra recursului făcut de Ion Ionescu în contra deciziei No. 186/922 a Curții de Apel din București s. II, de vacanță, dată în proces cu Eforia Spitalelor Civile din București, pentru reziliere de contract de locațiune.

Văzând unicul motiv de casare astfel formulat:

„Violarea art. 1 și 4 din legea privitoare la prelungirea contractelor de închiriere din 13 Aprilie 1922 și a decretului-lege No. 1490/920, art. I al. 4, prin aceea că deși Curtea de Apel recunoaște că contractele de închiriere ale imobilelor aparținând instituțiilor de binefacere nu se mai prelungesc de la Aprilie 1922, ceea ce însemnează că proprietarul nu mai este obligat să menție în contra voînței sale pe vechiul chiriaș, însă sub cuvânt că închirierile acestor imobile rămân sub regimul oficiilor de închiriere, Curtea decide că acest regim, exclude punerea în lucrare a contractelor de închiriere încheiate benevol și, prin urmare, chiar sub imperiul acestor legi, subsistă impedimentul pentru Eforia Spitalelor Civile de a executa contractul încheiat cu mine.

„Curtea nesocotește în primul rând termenii clari și categorici ai legii care spune categoric că nu mai prelungeste contractele de felul aceloră cum este în speță. În al doilea rând, Curtea confundă împiedi-

carea pentru noul chiriaș de a intra în imobil, din cauza prelungirii legale acordate vechiului chiriaș, — care are de consecință rezilierea contractului, — cu împiedicarea rezultând din faptul că legea supune imobilele Eforiei la regimul oficiilor de închiriere, care împiedicare se aplică numai la imobilele devenite libere de la data promulgării legii, iar nu și cele încheiate anterior, cum este cazul.

„În cazul supus judecăței sale, fiind vorba de un contract cu dată certă, cu mult anterior legii oficiilor de închiriere, Curtea numai cu valoarea art. 1 din legea dela 1922 sus-citată, a putut să vadă în regimul oficiilor de închiriere, o împiedicare la punerea în lucrare a contractului intervenit între părți și a reziliat, pe acest motiv, un contract care nu mai putea fi reziliat, de oarece cauza juridică, creată prin decretul-lege No. 1420/920, fusese desființată“.

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care rezultă că, Eforia Spitalelor Civile din București având închiriată lui H. Bernstein și A. Aronovici o prăvălie din palatul său de pe Bulevardul Elisabeta și acest contract expirând la 23 Aprilie 1920, a încheiat în Septembrie 1919, cu paza tuturor formelor legale la care este obligată, un contract cu recurentul de astăzi, Ion Ionescu, prin care închiriază acestuia arătata prăvălie, pe termen de cinci ani cu începere dela 23 Aprilie 1920, data expirării contractului vechilor chiriași.

Că, posterior, intervenind decretul-lege No. 1420/920 care a prelungit până la 23 Aprilie 1922 toate contractele de locațiune cu termen de expirare înaintea acestei date, — suspendând în același timp punerea în lucrare pentru acest interval, a contractelor de locațiune ce urmau să înceapă la 23 Aprilie 1920, tot acest decret-lege prin art. I al. 4 a dat drept atât proprietarilor cât și chiriașilor că, dacă nu convin la această suspendare, să poată cere justiției rezilierea contractului care nu a putut fi executat, din cauza prelungirii forțate a vechiului contract.

Că, pe temeiul acestei din urmă dispozițiuni, Eforia a cerut Tribunalului, la 5 Aprilie 1921, deci sub imperiul decretului-lege No. 1420/920, să declare reziliat contractul din 1919 al recurentului; că, cererea sa a fost judecată de Curtea de Apel la 30 August 1922, sub imperiul noii legi asupra chiriilor, intervenită în Aprilie 1922, și a fost admisă prin deciziunea supusă prezentului recurs.

Că, pentru a da această soluțiune litigiului, Curtea de fond, după ce constată împrejurările de fapt mai sus expuse, motivează că prin noua lege asupra chiriilor, deși nu se prelungesc și contractele de închiriere ale imobilelor aparținând instituțiilor de binefacere controlate de Stat, cum este și Eforia,

totuș potrivit art. 1 al. 8 final, închirierea lor nu se poate face decât prin oficiile de închiriere; că, pe temeiul acestor considerațiuni, motivează mai departe această instanță, urmează că din cauza regimului oficiilor de închiriere, care exclude posibilitatea punerii în lucrare a contractelor încheiate benevol de asemenea instituțiuni, există în speță un impediment legal pentru Eforie de a executa contractul ce-l are cu Ionescu, astfel că dânsa este în drept a cere și sub imperiul legii din Aprilie 1922, pe temeiul dispozițiunilor din decretul-lege No. 1420 din 1920, rezilierea contractului de care acesta se prevalează.

Considerând că noua lege asupra chiriilor intervenită la 14 Aprilie 1922 este o lege de ordine publică, după cum categoric se prevede în art. 4; că, din acest punct de vedere urmează că dispozițiunile sale au efect retroactiv, ceea ce însăși legea le recunoaște prin textul ultimelor aliniate din art. 3.

Că, astfel fiind, sub imperiul acestor legiuri nu se mai poate obține rezilierea unui contract de locațiune pentru cauze de reziliere speciale, prevăzute numai în decretul-lege No. 1420/1920, odată ce noua lege din Aprilie 1922 nu conține o dispozițiune analoagă, iar soluțiunea aceasta, pe temeiul efectului retroactiv sus arătat, are a fi aplicată și în cazul când rezilierea a fost cerută sub imperiul vechei legi, dar judecată sub cea nouă; că, dar, în speță, urmează a se decide că contractul de care recurentul se prevalează, odată ce nu a fost reziliat definitiv judecătorește sub imperiul decretului-lege No. 1420/1920 și pe temeiul cauzei de reziliere prevăzute de această legiuire, rămâne în vigoare și recurentul are un titlu legal de folosință imobilului ce i-a fost închiriat.

Considerând că, dacă potrivit art. 1 al. 8 din legea de la 14 Aprilie 1922 închirierea imobilelor aparținând instituțiunilor de binefacere controlate de Stat, nu se poate face decât prin oficiile de închiriere, această dispozițiune se raportă numai la cazul când imobilul este liber, când adică nimeni nu are un titlu legal de folosință asupra lui; că, însă, cât timp, cum este în speță, imobilul este grevat de un contract de închiriere, încheiat anterior acestei legi și care contract nu a fost desființat nici pe temeiul vreunei dispozițiuni din decretul-lege No. 1420/1920 și nici pe alt temei legal, sau prin convențiunea părților, nu există nici un impediment legal, decurgând din dispozițiunea art. 1 al. 8 final legea din Aprilie 1922, pentru ca proprietarul să fie obligat a executa, față de beneficiarul contractului de locațiune, obligațiunea contractului de a-i preda folosința imobilului, în speță obligațiunea luată de Eforie față de Ionescu prin contractul din Septembrie 1919,

Considerând că, Curtea de fond soluționând pricina de față cu nesocotirea acestor principii, a violat dispozițiunile art. 1 și 4 din noua lege a chiriilor, astfel că motivul de casare devenind fundat, recursul cată a fi admis.

Pentru aceste motive, casează.

Secțiunea III

Audiența dela 20 Septembrie 1922

Președenția D-lui D. G. Tăzlăuanu, Președinte

Gh. Frangopol cu Soc. Dunărea

CAMEREA ARBITRALĂ. — APLICAREA UZURILOR DE COMERT. — CARACTERUL
LOR CONTRACTUAL. — INTERPRETARE SUVERANĂ.

Uzurile de comerț transmise prin practica de fiecare zi și fixate apoi prin dispozițiuni regulamentare de către Camerele de comerț pentru circumscripțiunile lor, nu pot avea de cât caracterul și efectele juridice a unor clauze contractuale admise de părți, oridecâteori acestea se referă la ele sau nu dispun într'alt-fel prin convențiunile lor. Așa fiind, interpretarea acestor uzuri cași a contractelor în general, aparține în mod exclusiv instanțelor de fond, Curtea de Casație potrivit art. 32 alin. 6 din legea sa organică neputându-și exercita atribuțiunile sale de control de cât atunci când prin interpretarea uzurilor, instanțele de fond ar denatura înțelesul clar și neechivoc al termenilor, schimbând prin aceasta însăși natura juridică a convențiunei părților.

No. 1283. Respins recursul făcut de Gh. Frangopol contra dec. No. 78/922 a camerei arbitrale a bursei Brăila.

S'a citit raportul făcut în cauză de d. consilier V. Tătaru. S'a ascultat: D-l avocat Gh. M. Dumitrescu în desvoltarea recursului și D-l avocat Ivănescu în combateri.

Asupra motivului de casare;

„Exces de putere, nemotivare și violarea art. 87 din regulamentul uzurilor portului Brăila, prin aceea ca, Camera Arbitrală, nesocotind uzurile portului și chiar interpretarea dată de ea însăși acestor uzuri în alte afaceri similare, refuză să scadă zilele ce ar fi trebuit să piardă vasul pentru dus și întors, sub cuvânt că, pedeoparte, regulamentul uzurilor nu prevede o asemenea scădere, iar pe dealtă parte, că vasul n'ar intra în condițiunile art. 87 precitat, fiindcă nu este vorba de o încărcare din nou“.

Având în vedere că, în desvoltarea motivului său de casare, recurentul susține că interpretarea făcută de Camera Arbitrală articolului 87 din Regulamentul uzurilor portului Brăila este greșită și dată cu exces de putere, de oarece prin cuvântul „etc.“ din acel articol trebuie a se înțelege și speșele de călătorie

ale vasului, pe lângă acelea de cheiaj și remorcaj enunțate în mod enumerativ de regulament.

Considerând că uzurile de comerț, transmise prin practica operațiilor de fiecare zi, și fixate apoi prin dispozițiuni regulamentare de către Camerele de Comerț pentru circumscripțiunile lor, nu pot avea decât caracterul și efectele juridice a unor clauze contractuale, admise de părți, oricâteori acestea se referă la ele sau nu dispun într'altfel prin convențiunile lor; că așa fiind, interpretarea acestor uzuri, cași a contractelor în general, aparține în mod exclusiv instanțelor de fond; că dar potrivit art. 32 alin. 6 din legea Curții de Casație, această înaltă instanță nu-și poate exercita atribuțiunile sale de control, în ce privește interpretarea uzurilor, decât atunci când prin această interpretare, instanțele de fond ar denatura înțelesul clar și neechivoc al termenilor schimbând prin aceasta însăși natura juridică a convențiunii părților.

Considerând că, în speță, potrivit uzurilor portului Brăila, consemnate în art. 86 și 87 din regulamentul respectiv și aplicabile contractului în discuțiune, întrucât părțile s'au referit la ele, navlositorul Frangopol consumând zilele de stalii și contrastalii și trecând în al doilea navlu, avea în mod cert și neîndoios dreptul la bonificarea speselor de cheiaj și remorcaj, nu rezultă însă, cu aceeași certitudine din termenii art. 87 mai sus citat, dacă dânsul avea dreptul și la bonificarea cheltuelilor sau speselor de călătorie a vasului, cuvântul „etc.” din acel articol fiind susceptibil de interpretare și deci nu se poate spune că adoptând o soluțiune sau alta, Camera Arbitrală a denaturat înțelesul acestui cuvânt și a schimbat caracterul juridic al convențiunii părților săvârșind astfel vr'un exces de putere.

Că, de aceea, motivul de casare este neîntemeiat și recursul urmează a se respinge.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA

Secțiunea I

Audiența dela 15 Septembrie 1922

Președenția D-lui P. Patriciu, consilier

Virginia Sărățeanu cu moștenitori def. Gancea

IMPĂRTEALA PRIN ATRIBUȚIUNE. — CÂND POATE FI ORDONATĂ. — ART. 730 AL. I ȘI 743 C. CIVIL.

Din cuprinsul dispozițiunilor art. 743 c. civil rezultă că pentru admiterea partajului prin atribuțiune, trebuie ca condițiune indispensabilă existența unor drepturi inegale între moștenitori, rămânând ca atunci când asemenea drepturi ar fi egale partajul să se facă prin tragere la sorti,

afară numai dacă părțile majore și capabile convin ca împărțeala, să se facă alt-fel așa cum le-o permite art. 730 al I c. civil

No. 160 Admis apelul făcut de Virginia Sărățeanu în contra sentinței Trib. Dolj cu No. 371/921 în proces cu moștenitorii defuncților Elisabeta și Nae Gancea.

Curtea,

Având în vedere apelul introdus cu petițiunea înregistrată la No. 5625/921 de Virginia M. Sărățeanu, cu autorizația soțului său inginer M. Sărățeanu, în poștirea sentinței Tribunalului Dolj secția III No. 371/921 prin care, în urma admiterii în principiu a cererii de eșire din indiviziune a moștenitorilor def. Elisabeta și Nae Gancea și în urma expertizei ordonată de Tribunalul, s'a procedat la împărțirea succesiunii rămasă pe urma numiților defuncți, atribuindu-se din moșia Foișoru, singura care interesează apelul de față, lotul 1 și jumătate din lotul 2 lui Nicolae Gancea, lotul No. 3 și jumătate din lotul 2 lui Atanasie Gancea, lotul 4 Virginiei Sărățeanu, lotul 5 Ceciliei Dr. A. Vasilescu, lotul 6 Silviei Gancea și lotul 7 lui Titus Gancea, hotărându-se în acelaș timp, ca cele l'alte imobile să se vândă prin licitație publică întrucât nu se puteau împărți în natură, iar prețul celor 66 hectare teren expropriat din moșia Foișoru, să se împartă de asemenea în părți egale conform drepturilor lor sucesorale între toți moștenitorii.

Având în vedere actele din dosarul cauzei, susținerile părților în instanță și concluziunile lor scrise, din care în fapt, în rezumat rezultă următoarele: încetând din viață Nae și Elisabeta Gancea, pe urma lor au rămas șapte copii: Atanasie, Nicolae, Titus, Silvia, Virginia Sărățeanu, Cecilia D-r. Vasilescu și Ion Gancea.

Acesta din urmă încetând din viață în urma părinților săi, printr'un testament recunoscut de cei l'alți frați, testează partea sa în succesiunea părinților săi, celor doi frați Nicolae și Atanasie Gancea.

Averea sucesorală fiind susceptibilă de a fi împărțită în natură, Tribunalul în urma jurnalului de admitere în principiu a partajului numește un expert, care o împarte în șapte loturi egale. Tribunalul considerând drepturile sucesorale inegale între moștenitori, din pricina lotului decedatului Ion Gancea, care potrivit testamentului acestuia, trebuia atribuit numai lui Nicolae și Atanasie Gancea, aplică art. 743 c. civil și în consecință, în loc să procedeze la, tragerea loturilor, le dă prin atribuțiune, așa cum se constată prin sentința apelată.

Unul dintre moștenitori, Virginia Sărățeanu, socotind că un partaj prin atribuțiune nu putea avea loc în speță, introduce apelul al cărui obiect l'formează procesul de față.

Având în vedere că, în dezvoltarea apelului său,

apelanta susține că în afară de art. 743 codul civil partagiul prin atribuțiune nu putea să aibă loc de cât în cazul când moștenitorii majori și capabili ar fi convenit la el ca rezultat al unei convențiuni exprese; că, în speță, din telegrama aflată la dosar, se constată însă că apelanta nu consimțea la un asemenea aranjament, de cât în cazul când i s'ar fi atribuit un anumit lot, lotul 7 sau lotul 2; că procuratorul său având în această privință un mandat limitat, nu putea să achieseze în numele său la înțelegerea intervenită între cei-l'alți moștenitori, așa cum o constată Tribunalul, ca toate loturile să se dea prin atribuție.

Având în vedere că, potrivit art. 743 c. civil, în cazul când erorii vin la moștenire cu părți inegale, autoritatea judecătorească decide de trebue să se procedă prin tragere la sorți în parte, sau prin darea părților în totul.

Că, deși în principiu, legiuitorul urmărind o cât mai perfectă egalitate, a instituit tragerea loturilor la sort, totuși atunci când drepturile moștenitorilor n'ar fi egale, și când procedându-se prin sorți, s'ar ajunge la o prea mare îmbucătățire a loturilor, ceea ce ar prejudicia o bună exploatare, a permis judecătorului ca într'un asemenea caz să poată face împărțea prin atribuirea părților în totul; că, din copriusul menționatului text reese ca condițiune indispensabilă pentru admiterea partagiului prin atribuțiune, existența unor drepturi inegale între moștenitori, rămânând ca atunci, când asemenea drepturi a fi egale, partagiul să se facă prin tragere la sorți, afară numai decă părțile majore și capabile convin ca împărțea să se facă altfel, așa cum le-o permite art. 630 al. I C. civ..

Că, în speță, însă, drepturile părților care vin în aceeași calitate la succesiunea părinților lor sunt incontestabil egale, așa cum formal o prevede art. 669 C. civ. Intrucât faptul că unul din moștenitori — Ion Gancea — a încetat din viață, iar prin testamentul său, a testat partea sa din aceeași succesiune celor 2 frați Nicolae și Atanasie, nu produce nici o inegalitate în loturi în raport cu succesiunea de împărțit, — singura care trebue avută în vedere, — totul resumându-se în fapt, la atribuirea lotului ce va cădea decedatului, celor doi succesori ai săi testamentari.

Că, din acest punct de vedere, drepturile moștenitorilor defuncților Elisabeta și Nae Gancea, a căroră avere fermează obiectul partagiului, fiind incontestabil egale, greșit Tribunalul bazându-se pe dispozițiunile art. 743 C. civ, ajunge la partagiul prin atribuție.

Considerând că Tribunalul, pentruca să poată acorda prin atribuțiune loturile moșiei Foișoru, așa

cum o face prin sentința apelată, mai constată că în această privință, părțile din proces au convenit de comun acord asupra acestui partagiu.

Că, dacă este neîndoios că potrivit art. 730 al. I C. Civ. moștenitorii, dacă sunt toți prezenți și majori, se pot împărți între dâșii ori cum ar voi, fără îndeplinirea vreunei formalități, atunci însă când condițiunea prezenței nu este îndeplinită, mandatarul moștenitorului lipsă, trebue să lucreze în baza unui mandat, care să-i dea un drept indiscutabil de a conveni valabil la orice înțelegere ar urma în această privință.

Că, în fapt, din telegrama aflată la dosar și primită în ajunul judecării procesului înaintea Tribunalului, se constată că Virginia Sărățeanu, împreună cu surorile sale Cecilia și Silvia, telegrafiau procuratorului lor avocatul C. Ciocazan, declarând că convin la o înțelegere în legătură cu atribuirea loturilor, numai dacă lotul 7 sau 2 vor cădea Virginiei Sărățeanu și dacă lotul 3 și 4, ori 6 și 5, vor fi atribuite celorlalte două surori.

Că, mandatul dat avocatului Ciocazan, fiind astfel condiționat și limitat, iar atribuirea loturilor de către Tribunal, nefăcându-se conform mandatului pe care procuratorul celor trei surori îi avea conținut în telegrama menționată, nu se mai poate pretinde — cum susține Tribunalul — că părțile de comun acord au convenit la atribuirea loturilor, așa cum s'a făcut.

Că, ceva mai mult, cel puțin pentru Virginia Sărățeanu, Tribunalul constată singur că atribuirea lotului 4 aceștia s'a făcut în potriiva voinței ei, și bazată pe considerațiuni ce trebuiau să fie înlăturate, în fața refuzului formal al acestei moștenitoare.

Că, în această privință, opunerea unui siugur moștenitor era suficientă pentruca atribuirea loturilor în alt mod decât prin sorți să devină imposibilă, așa cum manifest reese din dispozițiunile art. 730 al. I C. civ.

Că, dacă loc la facerea partagiului prin atribuțiune nu există în virtutea legii, întru cât drepturile moștenitorilor erau egale, o atribuțiune de loturi peste textul art. 743, nu era cu puțință decât dacă toți moștenitorii, părți în proces, ar fi convenit în acest sens, așa cum formal se exprimă art. 730 al. 1, C. civ.

Că, atunci însă — cum era în speță — când unul din moștenitori declară că primește o înțelegere în privința distribuirei loturilor numai cu condițiunea ca să i se atribue, sau lotul 7 sau lotul 2, și când în locul acestor loturi i se atribue lotul 4, evident numai putea fi vorba de un acord între moștenitori, în care caz Tribunalul era obligat, să procedă la tragerea loturilor la sort.

Că, fiind astfel, iar Curtea constatând astăzi că, pe de o parte, nu este locul la darea loturilor prin atribuire, iar pe de altă parte, că moștenitorii neînlegându-se în privința distribuirii lor, singura cale pentru urmarea procesului rămâne tragerea la sorti, operațiune la care procedându-se, s'a obținut următorul rezultat, atribuindu-se .....

Pentru aceste motive, redacte de d. consilier Dem. Polichron, admite apelul, etc.

Semnăt: P. Patriciu, G. A. Christof, D. T. Alexiu, I. Stralicescu, Dem. Polichron.

IOAN HAGIESCU-MIRIȘTE

În luna Mai, anul acesta, s'a stins din viață mult apreciatul consilier al Curții de Apel din București ce a fost Ioan Hagiescu-Miriște.

Ne împlinim o datorie pioasă către memoria regretatului dispărut, care a fost și un distins colaborator al *Dreptului*, publicând azi elogiul funebru făcut, cu ocazia înmormântării, de d-l C. Romano, președintele secțiunii IV a Curții de Apel din București.

Intristați ascultători,

Adânc s'a zbuiciumat, în totdeauna, valurile înfiorate ale omenirii..., iar vântul întâmplărei, le-a chinat mereu în cruda lui inconștientă și le-a plămădit, zdrobindu-le, din suferințele, din dorul, din visele celor cari voiseră să plutească deasupra —; căci nu e îngăduit unui simplu om, să le străbată toate, și să rămână același, bun și drept și luminat...

Sunt două categorii de oameni: Năeri sfioși, în frageda lor luntre, pe imensitatea clocotitoare de micimi și patimi, cari pentru a'și ajunge țelul, se amestecă cu valul, se mănjesec cu noroiul, se îmbracă în spuma superficială care lucrează o clipă și apoi se șterge... și mai sunt, ceilalți, cei aleși, cei puțini, cari se feresc să cadă, cari rămân vecinic de-așupra, cari nu vor să vadă micile stații insulare, căci ei purced mereu cu capul sus, cu ochii atinți spre limanul depărtat, limanul larg și înalt, unde răsar toate florile sufletesti și unde e multă lumină!

Este o fatalitate, însă, care mai întotdeauna li oprește pe aceștia, în clipa izbândei, sau aproape de ea!

O dovadă pe atât de temeinică pe cât de dureroasă, a acestei fatalități, ne oferă stângerea din viață a lui Ioan Hagiescu-Miriște.

Când orizontul devenise mai senin, când luntrea ajunsese la liman, când drumețul pribegit în deajuns, trecuse peste grelele urcușuri, când în fine după 32 de ani de muncă neîntreruptă Ioan Hagiescu-Miriște ajunsese la luminașul dorit, pe neașteptate un trăsnet se abătu și-l prăvăli iarăși jos, jos de tot, în umbra mută a mormântului!

Sunt, desigur, pe lume oameni foarte inteligenți și culti, sunt poate prieteni sinceri și devotați, sunt judecători plini de merite; dar, rar de tot se întâlnesc toate acestea într'un singur suflet omenesc... și se găseau toate în sufletul neuitatului Ion Hagiescu-Miriște, pe care-l pierdem astăzi. Coleg, ales între aleși, prieten fără asemănare, soț nepretuit, judecător pe cât de luminat și priceput în știința și filozofia dreptului, pe atât de blând și îngăduitor.

În totdeauna el era puntea de trecere, trăsura de unire între două firi diferite.

La rău, răspundea cu bine; la ură, cu prietenie.

Pe cât cu putință căuta să apropie justiția de justițiabili, să convingă pe vinovat de greutatea păcatului săvârșit, să-l îndrepte prin sfat, morală și sprijin.

Căți naufragați de o clipă, nu recunosc îndreptarea și salvarea sufletului lor, grație bunului judecător, bunului președinte de Tribunal Ioan Hagiescu-Miriște.

Era drept, dar era și mai mult, era bun; trecuse de limitele oarecum rigide ale dreptății omenesti, se ridicase deasupra ei, în domeniul acelei superiorități a dreptății divine, și aceasta cu ajutorul celui mai nobil instrument: *iertarea!*

Era foarte inteligent, dar era și foarte cult. An cu an, ceas cu ceas, clipă cu clipă, deceniile vietii lui s'au petrecut în cetirea, în studierea, în comentarea a tot ce era frumos și de valoare!

Critic subtil în literatură, amator de gust în artele plastice, diletant pasionat de muzică și teatru, în orice ramură a științei sau a frumuseții era adânc cunosător.

Din repetatele lui călătorii în occident venea în cărcat cu obiecte de artă în scop de a-și înălța gândul, de a'și face viața mai plăcută și de a'și transforma casa din Caracal într'un adevărat muzeu artistic, care să rămână posterității.

— „Dragostea cu care mi-ași fi înconjurat copiii, de ași fi avut, vreau toată să mi-o revărs asupra concetățenilor mei” — zicea el, și orice faptă îi întărea spusele acestea.

Petrecerile sau viața de club îi păreau de neadmis.

— „Mă mir de voi cum puteți pierde astfel timpul, eu mă distrez cu cărțile mele, cu grădinița mea!”

Și se distra minunat, căci din cea mai plăpândă floare, din raza cea mai stăvezie, din gândul cel mai ascuns cules de pe filele vre-unei cărți, imaginația lui scilpitoare făurea un poem întreg de frumusețe!

Dar nu numai gândul îi era bogat și adânc, ci și cuvântul; cuvântul lui fermecat, care transforma chesiunea cea mai banală într'o temă plăcută și interesantă; iar cel mai searbăd fapt într'un material prețios de gândire.

Era un spirit larg, pătruns de toate ideile noi, ad-

mirator și susținător al ori-cărui avânt, de ar fi putut zice ca Socrate: „*Eu sunt un cetățean al lumii*“.

Dar, era și un bun român afară de acestea, mai ales bun român!

Patriotismul și entuziasmul firei sale au folosit mult, căci în sfera lui de activitate indemnă pe cei tineri, îmbărbăta pe cei mai slabi.

Pe timpul de răstriaște și de grea cumpănă a țării, din iarna 1916 și până în 1918, el, Miriște, un moment n'a pierdut credința în izbânda finală.

La Iași, cu-o neobosită perseverență îmbărbăta pe toți la luptă, la continuă rezistență!

Când s'a înființat Curtea de Apel din Kișinău, a alergat acolo într'un elan nestăpănit, cu simțirea și conștiința unui misionar, dar în plus, cu strălucirea entuziasmului și-a tinereții lui contagioase.. Și... cuvântul lui cald a pătruns în tot locul atrăgând dragostea și bună voința poporului, admirația intelectualilor basarabeni.. Revista juridică „Cuvântul Dreptății“ ce apare la Kișinău a publicat multe din serierile lui cu privire la această activitate și la organizarea justiției din Basarabia.

În calitate de inspector judiciar al Basarației a adus reale servicii Ministerului de justiție, căci în valoroasele sale rapoarte, redactate în cea mai frumoasă formă de literatură juridică, nu lipsea nimic din ceace trebuie să caracterizeze pe magistratul inspectat,

„În interesul românismului—spunea el anul trecut—de s'ar înființa inspectorii judiciari și în Ardeal, așa reîncape acolo activitatea mea de propagandă“.

Cu toate că, după o lungă carieră începută la București, și după aproape zece ani de grad, îi revenea dreptul la un loc în capitala țării, focarul artistic și cultural necesar firei sale, dar, tocmai în clipa împlinirii acestui ideal s'a abătut asupra lui subit, boala nemiloasă care trebuia să ni-l răpească așa de prematur!

Rob al datoriei prin excelență, e de ajuns să amintesc că continua să judece la Curte, chiar în timpul când sănătatea nu îi mai îngăduia nici o efortare, când viermele nevăzut, rodea cu nesăț și-l silea să suspende din timp în timp ședințele spre a-și reculege ultimele puteri ce spera să mai aibă!..

Sortul nemilos îi desemnase de serviciu pe vacanța Creciunului și deși se găsea în plină suferință, n'a voit să provoace desărcinarea sa cu tot indemnul nostru.

În câteva săptămâni slăbise de nerecunoscut, se toplinea uimitor, totuși lucra înainte oferindu-se chiar a sosi cel dintâiu la Curte spre a îndeplini și sarcina apelului nominal.

Ca să-l determinăm să părăsească dragul lui scaun de judecător, noi, prietenii și colegii am fost nevoiți să-l rechemăm la realitate, să-i arătăm că devine

inconștient, să-l amenințăm că-l vom opri cu sila...

Și-acum, pare că aud răspunsul lui: „Lăsațimă, trebuie să termin toate procesele date în continuare, să fac toate pronunțările de săptămâna viitoare, căci nu voesc din motive personale să produc perturbări justițiabililor. Credețimă — adăoga el — nu țin atât la viață, căci cuget mai departe“.

Când l-am vizitat penultima oară îl preocupa grija de a nu fi supărat pe colegi sporindu-le munca prin lipsa sa.

Întrebându-l de se plictisește prea mult într'o cameră de hotel, unde din întâmplare îl doborâse boala, mi-a răspuns:

„Când numai pot ceti, îmi alunecă ochii pe această străveche scoartă basarabească ce atârnă pe perețele de lângă pat, adusă de mine din Basarabia, o privesc mult.. mult de tot.. și admir.. admir cu nesățiu, armonia culorilor, măestria desenului; de-aici îmi port gândul departe, foarte departe, la diferitele suferințe din trecut ale neamului românesc din provinciile alipite, și-apoi.. mă bucur și parcă.. îmi revine voieșia, când pipăind această relicvă, constat aievea împlinirea visului nostru național!“

Dacă ca demn urmaș al spătarului Miriște, era un atât de bun român — era — după cum am mai spus — și-o fire deosebit de aleasă.

Până în ultimile clipe, gândul lui, delicat și blând, s'a îngrijit de-a atenua pe cât posibil, pentru ai săi.. *tragedia sfârșitului*.. și muribund, odată cu candelă vieții lui care se stingeă, a cerut să se stingă în camera sa lumina...

Astfel te-ai strecurat din mijlocul nostru în mijlocul altei lumi, scump și neuitat prieten!

Dar, odihnește-te în pace, căci te-a întovărășit acolo recunoștința și admirația justițiabililor. Și-a tutulor bunilor români de prin luncile Oltului și meleagurile Basarabiei, pe unde ți-ai dăruit la fie-ce pas câte o clipă din viața ta și câte o frântură din sufletul tău, precum: te-a mai însoțit deznădejdea soției și a rudelor tale, durerea vie și adevărată a prietenilor și colegilor tăi.

Dormi în pace, căci totul rămâne dintr'un suflet ca al tău, într'o amintire sfântă și neperitoare, și fieți țărâna ușoară.

Administrația revistei roagă pe d-nii abonați în întârziere a-i trimite costul abonamentului rămas neachitat.